

Provence

Provence! Jo nimessä on sellainen kaiku, että matkailevat viininytävät olivat vuosikaudet anteeksiantavia alueelle, jonka omaperäisin anti oli ylenpalttisen väkevä ja mitättömän makuinen rosee.

Onneksi tälle leimallisesti välimerelliselle alueelle on ilmaantunut viime vuosina samanlaisia laadun kohottamiseen pyrkiviä yksilöllisiä viljelijöitä kuin muillekin viinialueille. Yhä suurempi osa roseesta, Provencon tärkeimmästä ja suosioitaan kasvattavasta viinistä, valmistetaan huolella, jännittävän tuoksuseksi ja kyllin kuivaksi, jotta se on täydellinen kehys provencelaisen keittiön valkosipulille ja oliivijalille. Kautta koko alueen tuotetaan nykyään myös kiinnostavia, vakavasti otettavia punaviinejä.

Vilkaisu karttaan paljastaa, miksi näiden punaviinien luonne voi vaihdella paljonkin. Klassinen AC **Côtes de Provence**, joka on alueeltaan Ranskan laajin, kattaa Marseillen pohjoiset esikaupungit, Ste-Victoire-vuoren etelärinteet, Välimeren saaret, Le Lavandoun ja St-Tropezin lämpimät lomakeskukset takamaiseen, Draguignanin subalpiiniset tienoot ja kourallisen tarhoja Villarsin ympäristössä Nizzan pohjoispuolella.

Paljon tuorempi AC-tulokas on **Coteaux Varois**. Massif de la Ste-Baumen vuoret suojaavat sitä meren leudontavalta vaikutukselta niin, että eräillä Brignolesin pohjoispuolen metsäisten kukkuloiden viinitarhoilla satoa päästään korjaamaan vasta marraskuun alussa, kun rannikolla korjuu aloitetaan jo syyskuun alussa. (Bourgognelainen *négociant* Louis Latour on menestynyt vielä pohjoisempana Aupsin seudulla viljelemään Pinot Noirilla, mikä sek in osoittaa, miten viileää siellä on.)

Lännempänä **Coteaux d'Aix-en-Provence** ja sen kaakkoisrajoilla sijaitsevan Aix-en-Provencon yliopistokaupungin maisemat ovat vähemmän hätkähdyttävät – samoin viinit, vaikka Couteaux-rypäleet tuovatkin särmää roseeviineihin. **Côtes du Luberon**issa, Durancen toisella rannalla kohoavien kukkuloiden viinitarhoissa, yöt ovat viileämmät ja olot muutenkin samantapaiset kuin Rhônen alueilla, joten seutu on sisällytetty sivun 137 karttaan. **Coteaux de Pierrevet** (ks. Ranskan kartta s. 53) tuottaa tuntuvasti kevyempiä viinejä.

Coteaux d'Aix-en-Provencon ja Rhônen väliin jää vuonna 1995 perustettu pirstaleinen AC-alue, joka on saanut nimen **Les Baux-de-Provence** kukkulan laella olevan Baux'n turistirysän mukaan. Meri lämmittää, ja Provencon kuuluisa mistraali sivelee tätä aluetta, joka sopiikin viiniviljelyyn jopa paremmin kuin suurin osa muuta Provencea. Siellä näkyy myös nykyinen jännite, joka vallitsee Provencon viinintuottajien ja Ranskan virallista AC-luokitusta Parisista käsin hallinnoivan INAO:n välillä. Keskeistä kiistassa ovat rypälelajikkeet: halutaanko suosia ”perinteitä” vai yksinomaan laatua.

Provencon on muuttanut toistuvina aaltoina siirtolaisia idästä, pohjoisesta, lännestä ja etelästä (mm. paljon sardinialaisia 1800-luvulla), ja niin-

pä siellä on hieno ja laaja valikoima rypälelajikkeita, joista mm. Tibouren ja Calitour (Pécoui Touar) ovat muualla kutakuinkin tuntemattomia. INAO:n nykyyrkimyksenä näyttää olevan Carignanin viljelyn vähentäminen tai jopa kieltäminen. Tätä lajikettahan istutettiin Provencon samoin kuin Languedociin 1900-luvun alkupuolella tuottamaan Pohjois-Ranskalle huokeita, kevyitä punaviinejä. Virallisessa suosiossa ovat Grenache ja Cinsault (mainio roseeviinin raaka-aine) sekä tuhdimmat Mourvèdre ja sen edeltäjä Syrah. Cabernet Sauvignonia pidetään virallisesti uhkaavana tunkelilijana, joka olisi syytä pitää tiukassa valvonnassa.

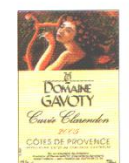
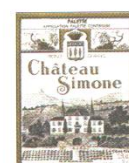
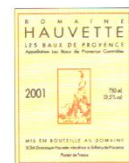
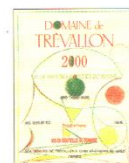
Näistä syistä monet Provencon hienot punaviinit, ja osa valkoistakin, myydään Vins de Pays -maaviineinä. Niihin kuuluvat myös koko alueen kenties hienoimman valmistajan eli Les Baux'ssa sijaitsevan Domaine de Trévallonin viinit. Cabernet-Syrah-sekoituksen uranuurtaja Provencon oli Georges Brunet, joka saapui Bordeaux'sta Château La Lagunesta Aix-en-Provencon pohjoispuolella sijaitsevalle Château Vignelauren rappiitolalle. (Tätä nykyä Vignelauren omistaa irlantilainen laukkahevosvalmentaja.)

Provenconsa on eräitä vakiintuneita viiniseutuja, kuten voi odottaakin alueelta, jonka viiniviljelyn historia ulottuu roomalaisaikoihin saakka. Vanhimpana voidaan pitää aivan Aixin itäpuolella Arcin rannan kalkkikivipitoisella sijaitsevaa **Palettea**, jossa sijaitsevalla Château Simonen tilalla Rougier'n suku on valmistanut erittäin tiiviitä viinejä, niin punaisia, roseita kuin valkoisia, runsaslukuisten paikallisten lajikkeiden sekoituksista jo 200 vuoden ajan (sallittujen lajikkeita on täällä jopa vielä enemmän kuin Châteauneuf-du-Papessa).

Cassin alueen keskus on pieni satama Marseillen itäpuolella. Sen erityisen yrttiset valkovinit ansaitsevat huomion ja ovat *de rigueur* (välttämättömiä) *bouillabaissen* (kalakeiton) kanssa. Provencon itäisimmällä laidalla pieni joukko **Bellet'n** viinitarhoja pitää puoliaan Nizzan (ransk. Nice) kaupungin laajentumista vastaan. Tuulet viilentävät meren ja Alppien vaikutukselta näitä tiluksia, joilla viljellään myös italialaisia lajikkeita eli Braquetia (Brachettoa), Folle Noirea (Fuellaa) ja Rollea (Vermentinoa). Lomakeskusten lähistöllä viinit ovat yleensä ylihinnoiteltuja.

► Ohessa lähinnä eloisia punaviinejä, joissa luonnollisesti tuntuu auringon vaikutus, mutta aiempina hyvin vaalea, kiinnostava skottiomistuksessa olevan Rimauresqin roose sekä Rolle-rypäleestä, Korsikan Vermentinosta, tehty luonteikas, vankka valkoviini.

Nämä Eygalièresissa Bouches-du-Rhône departementissa lähellä St-Rémy-de-Provence sijaitsevat viinitarhat auttavat ymmärtämään, miksi nekin, joilla ei kenties ole ollut vähäisintäkään aikomusta sijoittaa viinintuotantoon, tulevat helposti toisiin aatoksiin.

